

Armentia-2 proiektua

Frackinga albo batera utzita ere, gasa jomugan du Jaurlaritzak

lazko urrian jakin zen Eusko Jaurlaritza, SHESA sozietatearen bitartez, baimena tramitatzen ari dela gas putzu bat irekitzeko Subilla Gasteizen, hainbat urtez fracking bidez zulaketa egin nahi izan zen lekuan bertan. Haustura hidraulikoa legeak baztertu duen honetan, eztabaida beste esparru batzuetara lerratu da dagoeneko. Batez ere galdera honetara: onargarria da gasa bilatzeko diru publikoa inbertitzea?

Unai Brea
@unaibrea

2015eko ekainean EAEn frackinga erabiltzea *de facto* eragozten duen legea onartu zuen Eusko Legebiltzarrek. Erabaki horrek Jaurlaritzaren asmoak aldatzera behartu zuen, baina ez helburu nagusia. Abstentzioaren bidez legea onartzeari atea zabaldu zion EAjk behin eta berriz esan du haustura hidraulikoa segurtasun bermerik gabeko teknika dela gaur-gaurkoz, baina garrantzitsua dela modu batean edo bestean EAeko lurpean zenbat hidrokarburu dagoen jakitea.

Tesi horri eutsi dio Lakuak ere, Arantza Tapiak zuzentzen duen Ekonomia Garapen eta Lehiakortasun sailaren bitartez nagusiki. Hala, 2016ko urrian, Jaurlaritzaren menpeko Euskadiko Hidrokarburuok (SHESA) sozietate publikoak proiektua aurkeztu zuen Armentia-2 izeneko gas putzua irekitzeko, teknika konbentzionalak erabiliz. Proiektuaren kokapena Armentia-1 putzutik oso metro gutxira dago, lehenengo fracking bidezko zulaketa egitea aurreikusitako lekuan, Subilla Gasteizen. Honezkerok diru kopuru bat dago lan horretarako esleitura, egunotan ezbaian diren 2017ko aurrekontuetan: 4,3 milioi euro. Orotara hamazortzi milioi euroko kostua izan dezake egitasmoak.

Lehengora buelta, hogeituro geroago

SHESAk 1997an egin zuen Armentia-1 putzua, baina hura porrota izan zen; eskura zeuden teknikekin ezin zen ia gasik atera, hobia iragazkortasun txikiakoa delako. Handik hamarkada batera gutxi gorabehera, Eusko Jaurlaritzak asmoa berritu zuen, ordurako lurpeko gas guztia ateratzea ahalbidetuko zuen teknikan itxaropena jarrita: frackinga. Geroko historia ezaguna da. Patxi Lopezek maniobra batek mundu guztia frackingaz hitz egiten hastea eragin eta bide batez haren aurkako borroka piztu zuen; azkenik, hura erabiltzea eragozten duen legea onartu zen.

“Frackinga beharrezkoa bazen teknika konbentzionalak ez zutelako balio, nola liteke orain berriro teknika konbentzionalak oinarritutako proiektua aurkezte?”, galdetzen dute Armentia-2 proiektuaren aurka azaldu direnek. SHESA, edo bestela esanda, Jaurlaritza, Thrive Energy enpresari 53.600 euroren truke eskatutako txosten batean oinarritzen da egitasmoaren bideragarritasuna defendatzeko, nahiz eta erabateko ziurtasuna agertu ez. “Uste dugu errentagarria izan daitekeela, baina zundatzen hasi arte ezin da ezer aurre-

ratu”, esan zuen Luis Muñoz SHESako zuzendari teknikoak joan den martxoaren 6an Eusko Legebiltzarrean egindako agerraldian. Momentuz, Espainiako Ingurumen Ministerioaren baimenaren zain daude.

Energi ereduaren ezbaian

Fracking Ez kolektiboa izan zen udazkenean Armentia-2 proiektuaren aurka azaldu zen lehena. “Berritasun bakarra ‘fracking’ hitza desagertzea da”, nabarmendu zuten. Hori horrela, oposizio lana beste esku batzuetan uztea deliberratu zuten. Araban batzar irekia antolatu eta handik sortu zen Berritzu taldea.

Subillako putzua geldiaraztea du helburu Berritzuk, baina ez hori bakarrik: energi ereduaz eztabaidatu behar dela uste dute, “gizarteari bide okerretik goazela ohartarazteko”, taldeko kide Estitxu Villamorren hitzetan. “Gasa trantsiziozko energia garbia dela sinestarazi nahi digute, baina indarra azpiegitura horietan jartzen bada beste energia eredu batzuetan inbertitzea oztopatzen da, berriztagarrietan adibidez”.

Erregai fosiletan diru publikoa inbertitzea zentzurik gabeko atzerapausoa da, dio Berritzuk. Hori da, halaber, Armentia-2 proiektuaren aurka azaldu di-

ARABAKO ALEA

Goian, Berritzu taldeak urtarrilaren 21ean Gasteizko Andre Maria Zuriaren plazan egindako elkarretaratzea. Apirilaren 3rako beste baterako deia egin dute, Eusko Legebiltzarraren aurrean, barruan aurrekontuei zuzenketak bozkatzeko ari diren bitartean. Eskuineko argazkian, Armentia-1 putzu zaharra, Subillan. Metro gutxira ireki nahi dute Armentia-2.

» Erregai fosiletan diru publikoa inbertitzea zentzurik gabeko atzerapausoa da, Armentia-2 gas putzuaren proiektuaren aurka daudenen esanetan

Hidrokarburoen eztabaida zabalik

“Ingurumen inpaktua antzekoa izango da frackingarekin edo fracking gabe”, dio Estitxu Villamorrek; “nahiz eta teknikak ustez konbentzionalak izan hobia lehen-go bera da, ez-konbentzionala”. Horrek esan nahi du zulaketa bakarretik atera litekeen gas kopurua oso txikia dela, eta beraz operazioa ezin dela errentagarria izan putzu asko egin gabe. Lurralde okupazio handiegia eragin lezake proiektua garatzeak, Berriztuk salatzen duenez.

Thrive enpresak egindako txostenaren arabera, frackinga litzateke Subillan gasa erazteko biderik egokiena, baina hura

erabiltzeko aukerarik ezean teknika konbentzional modernoek balio dezakete. Besteak beste, Balmaseda izeneko formazio geologikoa oso heterogeneotzat jotzen delako; baditu, beraz, bitarteko konbentzionalen esploratzeko moduko aldeak. Argudio horrek ez ditu aurkariak konbentzitu ordea, ez proiektuaren errentagarritasunaz ez arrisku faltaz.

Badirudi, edozein kasutan, eztabaidagai nagusia ez dela egitasmoaren balizko ingurumen inpaktua izango –horrek garrantzia izango badu ere–, hidrokarburoak bilatzeko inbertsio publikoen ziletasuna baizik. ■

ren Legebiltzarreko talde bik, EH Bilduk eta Elkarrekin Podemosek, darabilten argudio nagusia. 2017ko EAEko aurrekontuetan putzua egiteko aurreikusitako 4,3 milioi euroak kentzeko eskatu dute biek, apirilaren 3an eta 4an bozkatzeko diren zuzenketen bidez. SHESaren nahien aurka agertu den beste alderdia PP da, baina lerro hauek idazteko unean ez da segurua zer jarrera zehatz hartuko duten popularrek, Madrildik datorren erabakiaren zain.